

Invloed van diabetes mellitus op het oog

Polikliniek Oogheelkunde

Door diabetes mellitus(suikerziekte) kunnen afwijkingen optreden in het oog. Deze afwijkingen ontstaan op het niveau van de kleine bloedvaten in de diepere lagen van het oog (netvlies). Als dergelijke afwijkingen ontstaan noemt men dat diabetische retinopathie. Bij lang niet iedereen ontstaat diabetische retinopathie en, bovendien, bij lang niet iedereen mét diabetische retinopathie is behandeling nodig. Niettemin dient bij iedereen met diabetes mellitus regelmatig een oogonderzoek plaats te vinden.

Zolang er geen diabetische retinopathie wordt vastgesteld is het meestal voldoende om het oogonderzoek éénmaal per anderhalf jaar te laten uitvoeren. Factoren die een rol spelen bij het ontstaan van diabetische retinopathie zijn de duur van de diabetes en de mate waarin de bloedsuikerspiegels gereguleerd zijn. In het algemeen is het zo dat hoe langer de diabetes bestaat en hoe “slechter” de instelling van de diabetes des te groter de kans wordt op het hebben van diabetische retinopathie.

Wat is diabetische retinopathie?

Diabetische retinopathie wordt gekenmerkt door het ontstaan van veranderingen in de kleine bloedvaten van het netvlies en veranderingen in het vaatvlies. Deze veranderingen kunnen zich voordoen in drie vormen. De bloedvaatjes kunnen poreus worden en daarom gaan lekken en/of bloeden. Deze vorm noemt men exsudatieve diabetische retinopathie. De bloedvaatjes kunnen ook dicht gaan zitten met als gevolg zuurstoftekort in het netvlies. Deze vorm noemt men ischemische diabetische retinopathie. In sommige situaties is het zuurstoftekort zo ernstig dat er bloedvatnieuwvorming optreedt. Deze vorm noemt men proliferatieve diabetische retinopathie.

Wat zijn de gevolgen van diabetische retinopathie?

In het beginstadium van diabetische retinopathie (ongeacht de vorm) zijn er vaak nog geen oogheelkundige klachten. Routine controle door de oogarts brengt de afwijkingen dan aan het licht. Als de retinopathie erger wordt en er geen behandeling plaatsvindt zal er vrijwel altijd een verslechtering van het zien optreden. Vroeger was het hebben van diabetische retinopathie

één van de belangrijkste oorzaken van slechthziendheid omdat er toen geen behandelingsmethoden waren. Tegenwoordig zijn bijna alle vormen van diabetische retinopathie, mits in een vroeg stadium ontdekt, redelijk te behandelen.

Welk onderzoek dient plaats te vinden om diabetische retinopathie op te sporen?

Het oogheelkundig onderzoek dat noodzakelijk is om diabetische retinopathie op te sporen heet netvliesonderzoek. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd nadat de pupillen van het oog door middel van druppels zijn verwijd. Met een lampje en een lens kan de oogarts vervolgens het netvlies beoordelen. Vaak is dit onderzoek voldoende. Soms is echter meer informatie nodig, vooral wanneer bij dit netvliesonderzoek diabetische retinopathie wordt gevonden. Aanvullende gegevens, bijvoorbeeld om de exacte vorm vast te stellen, worden dan verkregen middels een zogenaamd fluorescentie angiografisch onderzoek. Dit is een onderzoek waarbij foto's van het netvlies gemaakt worden. Meer informatie hierover is te lezen in de folder fluorescentie angiografie.

Welke behandelingen zijn er voor diabetische retinopathie?

Niet elke vorm en niet elk stadium van diabetische retinopathie moeten behandeld worden. Soms is het mogelijk gewoon af te wachten. De oogarts zal in dergelijke situaties wel iets frequenter het netvliesonderzoek uit willen voeren. Als behandeling wél noodzakelijk is dan zal in principe een laserbehandeling uitgevoerd moeten worden. Afhankelijk van het type retinopathie wordt een behandelplan opgesteld.

Belangrijk om te weten is dat, welk behandelplan ook gekozen wordt, de laserbehandeling erop is gericht de diabetische retinopathie tot staan te brengen. Behalve in enkele situaties van beginnende exsudatieve diabetische retinopathie is het namelijk niet mogelijk de afwijkingen geheel te laten verdwijnen. Als het zo is dat inmiddels de gezichtsscherpte al iets is achteruitgegaan ten gevolge van de retinopathie zal het daarom vaak niet mogelijk zijn om met behulp van de laserbehandeling de gezichtsscherpte te verbeteren.

Als de diabetes vooral leidt tot lekkage van vocht uit de bloedvaten met als gevolg vocht in het netvlies is, naast laserbehandeling, ook een andere behandeling mogelijk. Deze behandeling bestaat uit injecties in het oog waarbij een medicament wordt toegediend die de lekkage van vocht uit de bloedvaatjes stopt. Uw oogarts zal u informeren of deze behandeling ook eventueel bij u moet plaatsvinden. In zeer ernstige situaties is een operatie de enige manier om het oog te behandelen.

Prognose:

Hoewel de laser behandeling erop is gericht de bestaande gezichtsscherpte te behouden komt het soms voor dat het zien toch iets verslechtert tijdens de behandeling. Dit kan het gevolg zijn van een, ondanks behandeling, toch verder voortschrijdende “retinopathie”. De verslechtering kan echter ook het gevolg zijn van de laserbehandeling zelf. Toch is bewezen dat op de lange termijn de gezichtsscherpte beter blijft mét laserbehandeling dan zónder laserbehandeling.

Kan diabetische retinopathie voorkomen worden?

Het antwoord op deze vraag is moeilijk. Uit onderzoek blijkt dat wanneer diabetes mellitus maar lang genoeg bestaat er bijna altijd diabetische retinopathie zal optreden. Sinds het begin van de 90-er jaren weet men wél dat hoe beter de diabetes is ingesteld des te minder complicaties in verschillende organen zijn te verwachten. Verder is het zo dat regelmatige oogcontrole, in ieder geval elk anderhalf jaar, ertoe zou kunnen leiden dat bij iedereen met diabetes een eventuele diabetische retinopathie vroeg opgespoord kan worden. Vroege opsporing en eventuele behandeling kan vaak ernstige retinopathie voorkomen.

[illegible]

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

FLD-00666-NL 04-05-2021